

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ZA GOSTINSTVO, VELNES IN TURIZEM bLED

BLED NA VODI

AVTOR: Blaž Bunderla

MENTORICA: dr. Boža Grafenauer

Bled, April 2023

KAZALO

1 UVOD	3
2 PREDSTAVITEV BLEDA	4
2.1 LEGA IN OPIS KRAJA	4
2.2 ZGODOVINA BLEDA	5
3. TEHNIČNI NAČRT VODENJA	7
4. VODENJE PO ODSEKIH: BLED NA VODI	7
4.1 RAZGLEDNA TOČKA POD GRADOM	7
4.2 MALA ZAKA	8
4.3 MLINO	9
4.4 GRAND HOTEL TOPLICE	11
4.5 RESTAVRACIJA ŠPICA	12
4.6 VELIKA NAGRADA BLEJSKEGA JEZERA	13
5. IZRAČUN CENE	14
6. ZAKLJUČEK	15
7. VIRI	17
8. VIRI SLIK	18
9. BIBLIOGRAFIJA	19

1 UVOD

»Dežela Kranjska nima lepšga kraja, ko je z okolšno ta podoba raja«. France Prešern je v Krstu pri Savici prvič uporabil opis Bleda, ki velja za eno najbolj prepoznanih in obiskanih turističnih točk Slovenije. Prešeren je izpostavil, da se noben kraj na svetu ne more primerjati z lepoto, ki krasí Bled. Jezero, otok, cerkev na otoku in grad, ki se mogočno dviga nad jezerom in njeno okolico, že od nekdanj privabljajo turiste. Pomembno vlogo pri prepoznavnosti Bleda je odigral tudi Švicar Arnold Rikli. Arnold Rikli, začetnik zdraviliškega turizma na Bledu. Na Bled je pripeljal goste, ki jih je s pomočjo gibanja na zraku, vode in sonca pozdravil. Zaradi Rikljev stroge diete so domačini za njegove bolnike odprli restavracije, kjer so gostje uživali v dobrotah Bleda. V vseh zgodovinskih obdobjih, od časa Briksenških škofov, rodbine Ruđer, Adolf Muhrerja, kronanih glav in znanih osebnosti kot so npr. Agatha Christi, je je Bled pomembno sooblikoval turistično podobo Slovenija.

V vseh obdobjih pa je ključno vlogo pri popularnosti in prepoznavnosti Bleda odigral Blejski otok z jezerom. Prav zato sem si ga izbral za izhodišče in rdečo nit tematskega vodenja z naslovom Bled na vodi.

Slika 1: Blejsko jezero z gradom in Karavankam

2 PREDSTAVITEV BLEDA

2.1 LEGA IN OPIS KRAJA

Dežela z Blejskim kotom se nahaja na skrajnem severo-zahodnem delu Ljubljanske kotline. Na severu vidimo Karavanke z najvišjim vrhom Stol, na zahodu se nam razprostira razgled na planoto Pokljuko z priljubljeno izletniško točko Galetovec. Na jugu vidimo hrib Straža in na vzhodu Blejsko promenado, ki velja za center kulturnega utripa na Bledu. Mesto je na nadmorski višini 500 metrov in spada med najstarejša turistična mesta v Sloveniji.

Blejski biser je jezero, ki je dolgo 2120 m in široko 1380 m. Z svojo globino 30 m je privlačno potapljačem, ki ga tudi 1x letno očistijo. Jezero ima tudi svoj otok in je edino jezero v Sloveniji z naravno ustvarjenim otokom, vendar zaradi enega pritoka Jezernica, se jezero samo očisti na vsaka 4 leta. Na jezeru lahko vsako leto vidimo vrsto regat, ki se zvrstijo med majem in septembrom, ker pa veslajo mimo otoka, ne moremo zamerati zadnjemu na regati, ki se je zagledal v prekrasno naravo, ki jo Bled ponuja.

Bled in jezero pa z grajske skale gleda in nadzuruje grad. Blejski grad je stal že v času kralja Henrika II., ki je grad in vso posest podaril Briksenškemu škofu Albiunu. Grad je skozi stoletja prehajal v roke različnih zakupnikov in preživel potrese in požare. Med najbolj znane zakupnike sodijo: Baron Herbard Turjaški, baroni Gallenfels, maršal Auguste Marmont, Viktor Ruard, Adolf Muhr, Ivan Kenda.

Adolfu Muhru, Viktorju Ruardu in Ivanu Kendi je bilo skupno to da so prihajali iz meščanskega sloja in so prekinili plemiško nadvlado.

Danes je blejski grad pomemben element v turizmu na Bledu, saj ga obišče letno prek milijon ljudi. Lastništvo ima država, vendar so ga dali v upravljanje Zavodu za kulturo Bled, ki ob pomoči zunanjih služb skrbi za dogajanje in muzejsko zbirko na gradu.

Slika 2: Blejsko jezero z Ojstrice

2.2 ZGODOVINA BLEDA

Rodovitna zemlja, varno zavetje grajskega hriba in otoka so vabili naseljence v Blejski kot. Prvi, še redki sledovi človeka na Bledu so iz kamene dobe. V železni dobi, ko so v alpskih krajih pričeli pridobivati železo, je bila naselitev gostejša. Pod plastjo slovanske nekropole na Pristavi pod Gradom so arheologi odkrili 80 žganih grobov iz starejše železne dobe, keltske in rimske najdbe pa so skromnejše. Bled so gosteje naselili šele Slovani, in sicer v dveh valovih. Najbrž so bila slovanska naselja prav tam, kjer so v poznejšem srednjem veku zrasle objezerske vasi Mlino, Želeče, Zagorice, Grad in Rečica. Znanih je več grobišč: Žale - današnje pokopališče, park sedanje Vile Bled, nekropola v Želečah, velika nekropola na Pristavi pod gradom, grobišče na sedanjem parkirnem prostoru pod vhodom na Grad in nekropola na Blejskem otoku. (<https://www.bled.si/sl/informacije/o-bledu/zgodovina-bleda/> (3. 5. 2023))

Slika 3: Bled v preteklosti

NASELITEV SLOVANOV

Prvi val slovanske naselitve na Bledu sega v 7. stoletje, drugi pa je zajel blejsko kotlino med 9. in 10. stoletjem. Najdbe iz prve naselitve ilustrirajo kulturo slovanske državne tvorbe kralja Sama in poznoantične tradicije v teh krajih. Najdbe iz druge naselitve, kot so pridatki v grobovih (uhani v obliki polmeseca z emajlom in gravuro, obsenčni obročki, okrogle broše in železni noži), pa kažejo na zgodovinski razvoj Bleda do 10. stoletja (del jih je razstavljen v muzeju na gradu). (<https://www.bled.si/sl/informacije/o-bledu/zgodovina-bleda/> (3. 5. 2023))

Slika 4: Rajska ptica

BRIKSENŠKI ŠKOFJE

Po slovanskih državnih tvorbah so prišli naši kraji najprej pod frankovsko in nato pod nemško oblast. Leta 1004 je cesar Henrik II. podaril briksenškemu škofu Albuinu Bled z ozemljem med obema Savama, leta 1011 pa še Blejski grad. Dogodek je velika prelomnica v blejski zgodovini. V imenu škofov so upravljali to gospodarstvo najprej škofovi ministeriali, nato pa tudi podložni vitezi, ki so uveljavljali fevdalno oblast. Nastale so velike spremembe v oblikovanju posesti in poselitvi tega ozemlja. Sredi 14. stoletja so briksenški škofje opustili neposredno upravo blejske lastnine in jo dali v zakup dotedanjim upraviteljem von Kreighom. Zaradi kratenja pravic in grobega ravnanja s tlačani so se kmetje leta 1515 pridružili boju za "staro pravdo" v vseslovenskem puntu. Leta 1558 je Blejski grad prevzel v zakup zaščitnik protestantizma Herbert VII. Turjaški (Auersperg). Do sredine 18. st. so bili zakupniki le plemiči, kasneje pa tudi meščani, ki so na gradu le redko bivali. Po 800 letih briksenške oblasti je Bled postal z ukazom dunajske dvorne komisije leta 1803 državna last. *Slika 5: Briksenški škofje*

(<https://www.bled.si/sl/informacije/o-bledu/zgodovina-bleda/> (3. 5. 2023))

ARNOLD RIKLI IN TURIZEM

Velik vpliv na razvoj zgodovine Bleda ima tudi turizem. Prvi zaznamki turizma so se začeli v 15. stoletju, ko so domačini iz vasi Mlino začeli z prevozi romarjev na otok in do razvoja pride v 18. in 19. stoletju, ko je Arnold Rikli začel z atmosferskim zdravljenjem na Bledu in tako prvič masovno pripeljal goste na Bled. V 19. stoletju je Bled veljal za mondano središče Evrope, kar pa je pomenilo, da so ga gostje postavili ob bok švicarskemu Luzernu, ki je takrat predstavljal najboljšo turistično destinacijo v Evropi. 20. stoletje je veljalo za temačno stoletje, saj sta vojni povzročili skorajšni izbris turizma, kot ga danes poznamo.

Danes je turizem na Bledu prevladujoči

sektor, ki ga domačini dobro izkoriščamo, vendar ob tem skrbimo da naravo in kulturo, ki so jo oblikovali naši predniki ohranjamo za naše zanamce.

(<https://www.bled.si/sl/informacije/o-bledu/zgodovina-bleda/> (3. 5. 2023))

3. TEHNIČNI NAČRT VODENJA

SKUPINA: Naročena

DATUM: Po dogovoru

ZBIRNO MESTO: Zdraviliški park Bled

URA: 10:00

ZAP. ŠT.	MESTO OGLEDA	ČASOVNI OKVIR	KONTAKT	OPOMBE
1	Zbirno mesto: Zdraviliški park Bled	10:00 – 10:15	VŠŠ Bled, Prešernova cesta 32, 4260 Bled	/
2	Razgledna ploščad pod Blejskim gradom	10:20 – 10:35	/	/
3	Mala Zaka	10:55 – 11:15	/	/
4	Mlino	11:45 – 12:20	/	/
5	Grand Hotel Toplice	12:40 – 13:00	/	/
6	Restavracija Špica	13:15 – 14:00	Cesta svobode 9, 4260 Bled	Degustacija slovenskih jedi in vin, 15€/osebo
7	Grajska čolnarna	14:10 – 15:10	/	4€/osebo

Prilagajanje času in kraju

Tehnični načrt in vodenje se lahko prilagodi glede na sezono in želje naših obiskovalcev/turistov.

PRIMER 1: Na željo obiskovalcev lahko zadnji del vodenja izpustimo in zaključimo v restavraciji Špica.

PRIMER 2: V primeru regate se zadnji del vodenja izpusti in zaključi v restavraciji Špica.

4. VODENJE PO ODSEKIH: BLED NA VODI

Zakaj Bled na vodi? Ideja se mi je porodila ob odkritju deblaka, ki se je v jezeru ohranil preko 1200 let. In kako bi potekalo vodenje ?

4.1 RAZGLEDNA TOČKA POD GRADOM

Pot bi začel v Zdraviliškem parku, kjer bi pozdravil vse obiskovalce vodenja in se jim predstavil. Predstavil jim bom izhodišče vodenja in svojo lastno izkušnjo domačina na Bledu in navezanosti na jezero.

Nato bi se odpravili do razgledne točke nad grajskim kopališčem, kjer bi predstavil deblak.

DEBLAK

Deblak je enostavno plovilo narejeno iz debla drevesa. Deblaki so bila značilna plovila v času prvih priseljevanj, kjer je bila prezahtevna pot po kopnem. Zelo hitro so ljudje ugotovili, da je potovanje po vodi dosti bolj učinkovito, če imamo pravi les in pravo obliko deblaka. Pod nami so leta 2015 prvič potapljači odkrili večji lesen predmet, ki so ga s pomočjo strokovnjakov iz Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani prepoznali kot čoln deblak. Nato pa so ga lansko leto potegnili iz vode in odpeljali v delavnico, kjer ga bodo restavrirali in poslali v muzejsko zbirko na blejski grad. Čoln so odkrili na 11 metrih globine, kar pomeni da blejsko jezero z muljem odlično ohranja predmete, ki jih odvržemo v vodo.

Arheolog Andrej Gaspari je ocenil, da gre za 5- metrski deblak, ki ima tudi 60 centimetrov širine, iz 8. stoletja. Za gradnjo deblaka so pa predniki uporabili macesen. Zaradi strmega dna se deblak ni ohranil cel, ampak v dveh delih. Seveda pa zaradi ostankov lončevine pradavnine in visokega srednjega veka, ki so jih odkrili v deblaku, nakazujejo na to da je bil Bled zgodaj poseljen in da ga je narava z svojimi naravnimi procesi ohranila vse do danes.

Danes lahko deblak primerjamo z kanujem, ki sta si glede na obliko zelo podobna.

Pot nadaljujemo proti Mali Zaki, kjer bomo govorili o najpomembnejšem športu na Bledu.

Slika 7: 1200 let star deblak

4.2 MALA ZAKA

Mala zaka oz. kot ji mi domačini rečemo »Hangrji« je pomembna točka ob jezeru, saj nam ponuja enega najlepših pogledov na prečudovito veduto otoka in Babjega zoba v ozadju. Poleg rezgleda pa je zaka pomembna blejskim veslačem, kjer imajo svoj klub in hangar z čolni in vso potrebno dodatno opremo.

Slika 8: Mala Zaka

VESLAŠKI KLUB BLED

Tradicijo tekmovalnega veslanja na Bledu krepimo od leta 1950, ko so v športnem društvu gozdar ustanovili veslaško sekcijo. Društvo je nastalo leto pred tem. Veslaški center oz. hangar v Mali zaki je bil zgrajen leta 1955 in do danes ga še ni nihče ogrozil.

Uspehi kluba po osamosvojitvi leta 1956 so samo rasli, kot prvi uspeh je bil osvojitev ekipnega državnega naslova v mladinski selekciji. Nato so blejski veslači na mednarodnih tekmah dobili prve medalje, ki so bile dokaz, da je klub delal dobro. Seveda pa smo si vsi zapomnili

olimpijskih iger 1992 v Barceloni, ko je posadka Janša, Mirjanič, Mujkič in Klemenčič osvojila prvo medaljo za neodvisno Slovenijo. Takrat se je začel zlati čas blejskega veslanja in kot plod dobrega dela v mladinskih selekcijah, klub dobi nova mlada upa Iztoka Čopa in Luko Špika. Skupaj sta Čop in Špik osvojila zlato kolajno v Sydneyju na olimpijskih igrah in nato uspeh ponovila še leta 2004 v Grčiji, kjer sta osvojila srebrno kolajno in leta 2012 v Londonu z osvojenjo bronasto kolajno.

Klub je praznoval stoletnico veslanja na Bledu leta 2005 in danes sodeluje in pomaga z organizacijo veslaških tekmovanj.

Slika 9: Veslaški klub Bled

4.3 MLINO

PLETNARSKA TRADICJA IN JEZERNIKI

Vas Mlino in Zazer sta tesno povezani z jezerom in pletnami. Kaj pa je sploh pletna? To je 7 metrov dolga in 2 metra široka lesena ladja. Pletne so bile značilne za avstrijska jezera, kar pa je posledično pomenilo da bodo na Bledu prav tako pletne. Pletna je skozi leta dobila obliko, ki jo ima danes. Zasluge za razvoj pletne nosijo vaščani Mlina, ki so bili v preteklosti tesarji. Prve opombe o transportu romarjev na svetišče v cerkvenih knjigah segajo v srednji vek 12. stoletja. V preteklosti so kmetje na južni obali jezera imeli slabšo zemljo, zato so prejeli od

oblasti nalog, ki jih je rešil "kmečkega davka". Ker se pa seveda v življenju ne moremo izogniti smrti in davkom so plačevali davek od transporta romarjev na otok. Tradicijo družine iz Mlina ohranjajo še danes in z prevozi turistov na otok zaslužijo toliko da lahko preživijo in nadgrajujejo pletne.

Zelo pomembni so bili včasih Jezerniki in ne to niso bile jezerske pošasti, o katerih so nam stari starši pripovedovali. Ampak so bile to družine, ki so delale na otoku. Zadnji mežnar na otoku, zadnji Jezernik je bil Jožef Bijol. Matiček iz Zazera, kot so ga klicali domačini, se je rodil v vasi Zazer leta 1870. Poročil se je z Ivano Fertini, katere oče je bil furman, kar pa je bil za čas pozega 19. stoletja spoštovan poklic. V zakonu sta imela 6 otrok, le prvorojenka Ivana je bila rojena v vasi Zazer, ostali otroci pa so bili rojeni na otoku. Otroci so bili delno izolirani od ostalih zaradi življenja na otoku, vendar so se hitro naučili veslati in so tako prišli do svojih vrstnikov na obalo. Po drugi svetovni vojni so na otoku odprli mizarsko delavnico in tako so privabili mlade, da so se pri njih izučili za mojstre.

Dve prigodi iz življenja Jezernikov sta bili, ko so pozimi vlekli pujsa na otok. Pujsu se je vdrlo in so ga komaj rešili iz vode. Druga prigoda pa nas popelje v poletje 1936. V višku sezone so Bled preplavili petični gostje iz Anglije in Francije. Čolnar jih je peljal na otok, kjer so gostje pozvonili z zvonom želja in odšli nazaj proti obali. Čolnar jih je po poti nazaj peljal še okoli otoka, kjer pa je mlada gospodična na pletni opazila pošast v jezeru. Čolnar jih je hitro odpeljal do hotela Toplic, kjer so prebivali gostje in takratna lastnica grand hotela Toplic, Jula Vovk Molnar, ni verjela gostom. Povprašala je čolnarja, ki ji ni znal povedati videnja turistke, ker tudi sam ni dobro videl "jezerske pošasti". Nekdanji orožnik in jezerski mojster Franc Gregorčič je preiskoval ta primer, ki ga še danes ne moremo pojasniti v celoti. Goste, ki so bili očividci, so bili utišani z zgodbo o nemških vohunih, Mežnarjeve pa je tudi naslednji dan čakalo presenečenje, ko jim je nekdo ukradel kravo. Orožniki so dva dni preiskovali primer izginule krave, ki pa so jo našli tretji dan na Kendovem pašniku skupaj z kravami drugega kmeta. Mogoče je krava sama priplavala do male Zake, mogoče pa so jo okoliški fantje, ki so imeli ravno tiste dni veselico v Zgornjih Gorjah, ukradli in pozabili na njo.

Ivan Kenda, ki je bil lastnik jezera, je pletnarjem in čolnarjem računal dajatev za uporabo jezera v gospodarske namene. Vodil je evidenco o vseh, ki so imeli plovila na jezeru in je zahteval od lastnikov da se jih enkrat letno pregleda. Starim pletnarjem, ki so imeli staro pravdo so se upirali tej dajatvi in tako velikokrat plačali kazen, ki je znašala 100 dinarjev. Prvi izmed Jezernikov, ki je zaprosil za čolnarsko dovoljenje je bil Joža.

V času po vojni so prišle prve zabeležene nesreče pletnarjev. Štirje pletnarji so umrli zaradi padca v vodo ali padca v pletno.

Ker pa so pletnarji bili samo ljudje so se znali tudi sami pozabavati po končani sezoni. Sezono so zaključili na god svetega Mihaela, kjer so prirejali dirke. Vsak pletnar je okrasil svojo pletno in vanjo povabil mlado dekle v narodni noši, ki mu je pela celo dirko. Največkrat je zmagal Slavko Vidic in tudi zadnji je bil vedno isti, to je bil Peter Zaplotnik. Po dirki so pili, jedli in se veselili. Zmagovalec je za nagrado dobil "kahlo" v kateri sta bili vino in suha klobasa.

Za konec pa še je Janez Poklukar izgubil pletno, ki je bila privezana na pristanu pod vilo Bled. Začel je poizvedovati in iskati, vendar ni imel sreče. Šel je tako daleč, da je celo na radiu Triglav dal obvestilo o izginuli ladji. Domačini in nekateri pletnarji so vedeli kaj se dogaja, ampak so bili tihi. Ostali pletnarji ga niso marali in so se tako maščevali. Sreča se mu je nasmešnila, ko so s pomočjo sonde odkrili potopljeno pletno Barbaro. Kdo je krivec v tem primeru še danes ni jasno se pa govori, da so s tem dejanjem Jezerniki poravnali spore.

ena o izginuli pletni. Poletje 1995

Slika 10: Jezerniki

4.4 GRAND HOTEL TOPLICE

ČOLNARSKA ZAPUŠČINA

Grand hotel Toplice oz. Luisenbad kakor se je včasih imenoval je živi dokaz butičnega turizma na Bledu izpred 100 let.

Zakaj pa je za Bled ta hotel tako pomemben? Hotel je v 30 letih prejšnjega stoletja gostil najimentnejše goste iz celega sveta med drugim so tu prebivali: Ita Rina, Hermann Göring, Aram Hačaturjan, Arthur Miller, Pablo Neruda, Carlo Ponti, Josip Broz - maršal Tito, Hussein bin Talal, Cliff Richard, Lord Carrington, Ronald Sega, Madeleine Albright, Suleiman Demirel, Laura Bush, Gari Kasparov, Paul McCartney, Heather Mills, Donald Trump, Andie MacDowell, Ban Ki Mun in mnogi drugi.

Naslednje vprašanje, ki si ga zastavimo pa je seveda, kako je hotel povezan z transportom ljudi na otok. Najbrž ste že vsi videli reklamni pano s katerim vabijo goste na tako imenovan piknik na blejskem jezeru. To pomeni, da pri njih lahko vzamete piknik košaro s okoliškimi dobrotami in vzamete čoln, ki si ga sposodite v čolnarni pod hotelom in uživate v mirni jutranji gladini.

Sama zgodovina hotela nam pove, da je čolnarstvo močno povezano z hotelom, ker so včasih prevladovali na jezeru z celotno floto.

Iz spiska upravičencev do uporabe čolnov za prevoz ljudi za denar v letu 1922 nam nazorno pove, da je takratna lastnica hotela Toplic, Julia Molnar imela 16 čolnov, 2 enoveselnika in 4 čolne s podladjem. Ker pa je imela petične goste, ki niso želeli veslati sami na otok, so tako delo velikokrat opravljali domačini, ki niso imeli pravice do lastninjena pletne oz. plitvice.

Slovenska zavist oz. "foušarija" kot ji pravimo je bila močno prisotna na Bledu. Zaradi tega je velikokrat prišlo do "jezerskih vojn", ki so pripeljale do potopljenih čolnov in pleten. Domačini iz vasi Mlino niso bili zadovoljni z oddajanjem manjših čolnov, ki so bili namenjeni bolj avtentični in romantični vožnji po jezeru. Z dejstvom, da pletnarji izgubljajo

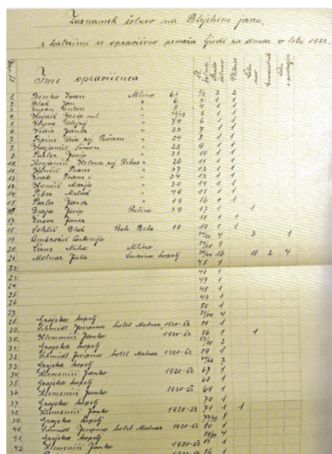
stranke, so se močno trudili z pridobivanjem gostov, kar pa je pomenilo da so to opravili tudi preko trupel. En čoln manj na jezeru je pomenilo, 4 gostje več na pletni.

V 50. in 60. letih prejšnjega stoletja je primat najboljšega izdelovalca čolnov na Bledu prevzel Janez Polak. Domačin, ki je začel z izdelovanjem čolnov je postal tako dober, da so mu nekateri pletnarji izkazali zaupanje in mu zaupali izdelavo pletne.. V letu 2018 je pletnarsko združenje podarilo 30 let staro pletno, ki sta jo Anže Logar in Janez Polak skupaj obnovila in danes ponosni krasi etnografski muzej v Ljubljani. Njegov najlepši čoln je Eva. Kdo je bila ta skrivnostna Eva ? Eva je bila gostja Grand hotela Toplice, ki je Bled in hotel obiskovala 40 let. Ker je bila doma iz okolice Istre je ob izdelovanju tega čolna pil istrsko malvazijo.

So pa v preteklosti take čolne izdelovali tesarji na dvorih in so bili prvotno namenjeni plemiškemu sloju. Bolj kot je bil čoln okrašen, večje bogastvo družine in posameznika je prikazoval. Nato je s stoletji čoln prišel v roke meščanskemu sloju, ki pa so videli priložnost v turistih, jezeru in otoku. Ker so imeli več čolnov so začeli z oddajanjem čolnov turistom. Domačini, ki niso bili deležni lastništva pletne, so priložnost dobro zagrabili in tako dodatno zaslužili denar za preživetje. Tudi jaz sem bil čolnar včasih, danes sicer ne več ampak čolnarska kri in zapuščina se preliva po mojem telesu.

Zasluge za skrite zgodbe iz jezera ima predvsem pokojni Joža Kralj, ki se mu posthumno zahvaljujem za izčrpno znanje, ki mi ga je predal. (https://sl.wikipedia.org/wiki/Grand_Hotel_Toplice,_Bled (3. 5. 2023))

Pot nadaljujemo v smeri proti promenadi, kjer nas čaka prijetno presenečenje v znani blejski restavraciji.

Slika 12: Julia Vovk Molnar

Slika 11: popis plovil na jezeru iz leta 1922

4.5 RESTAVRACIJA ŠPICA

JANI KLEMENČIČ IN PRVA OLIMPIJSKA MEDALJA

Restavracija

Špica se nahaja na začetku promenade ob festivalni dvorani. Znana je po tem, da je kot ena prvih začela z napolitanskimi picami in z vključevanjem Bled local selection, ki združuje lokalne pridelovalce hrane in pijače. Ampak zakaj je restavracija tako pomembna za jezero in okolico?

Restavracijo ima Jani Klemenčič, ki je dosegel prvo olimpijsko medaljo za samostojno Slovenijo v veslanju na olimpijskih igrah v Barceloni 1992. Bron je osvojil blejski četverec s Klemenčičem na čelu. Vse medalje, ki jih dosegel ima razstavljene v svoji restavraciji in so prava atrakcija za radovedne turiste in otroke.

Restavracija streže slovenske tradicionalne jedi, kar je tudi poleg ogleda vitrin z kolajnami, namen obiska. Da vsi tujciokusijo slovenske tradicionalne jedi, ki so postrežene na moderen način.

In za na konec seveda najpomembnejši del tega obiska. Skrite zgodbe in anekdote, ki jih kolajne skrivajo iz ust gospoda Janija Klemenčiča, legende blejskega veslanja.

Po končani degustaciji pa se odpravimo do grajske čolnarne, kjer bomo preizkusili naše veslaške sposobnosti.

Slika 13: Restavracija Špica

4.6 VELIKA NAGRADA BLEJSKEGA JEZERA

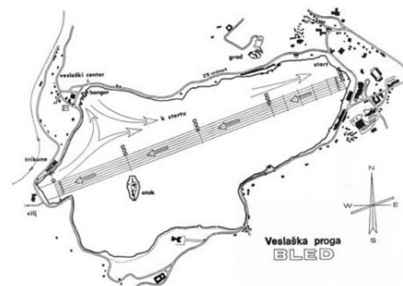
NAJ SE BOJ ZA VELIKO NAGRADO ZAČNE

Ker že nekaj časa govorimo o plovilih, pa bomo naše druženje zaključili v čolnarskem stilu z tekmo v veslanju na 500 metrov. V grajski čolnarni si bomo izposodili čolne v katerem bodo 4 osebe. Prvo mesto starejšim nad 18 let prinaša "tepkovo metrcó" oz. žganje iz hrušk tepk v metriskem lesenem ogrodju v obliki regatne proge na jezeru. Drugo mesto prinaša večerjo v restavraciji Špica, tretjo mesto prinaša kupon za najem čolna v eni od okoliških čolnarn, vsa mesta pod stopničkami pa dobijo vožnjo s pletno, ker za čoln niso najbolj spretni.

Seveda pa ne smem pozabiti na mlajše udeležence, ki dobijo za prvo mesto "Gorenko zmagovalko", ki je 5 kilogramska čokolada čokoladnice Gorenjka, drugo mesto osvoji vstopnice za ogled Blejskega gradu in tretje mesto osvoji brezplačno vožnjo z pletno. Vsi udeleženci dobijo medalje za sodelovanje, medtem ko prva tri mesta dobijo zlato, srebrno in bronasto medaljo.

Progo imamo na jezeru vedno postavljeno in označeno, preden pa se boj za prvo mesto začne pa vsak od udeležencev dobi predstavitev čolna in kako se vesla. S tem bodo vsi imeli enake pogoje in tekma bo poštena.

Ko se tekma zaključi se udeležencem zahvalim za sodelovanje in da so me poslušali. V zaključku jim pošljem kratko anketo o zadovoljstvu na SMS, za starejše udeležence pa poskrbim za anketo v fizični obliki, ki jo lahko rešijo.

Slika 14: Veslaške proge na blejskem jezeru

5. IZRAČUN CENE

STALNI STROŠKI (FC)

STROŠEK	CENA ZA 20 OSEB	CENA NA OSEBO
Turistično vodenje	100 €	5 €
SKUPAJ	100 €	5 €

SPREMENLJIVI STROŠKI (VC)

STROŠEK	CENA ZA 20 OSEB	CENA NA OSEBO
Bled local selection degustacija	300 €	15 €
Izposoja čolna	80 €	4 €
SKUPAJ	380 €	19 €

IZRAČUN PRODAJNE CENE

STALNI STROŠEK NA OSEBO	5 €
SPREMENLJIVI STROŠEK NA OSEBO	19 €
STROŠKI SKUPAJ	24 €
RVC 10%	2,4 €
DDV NA RVC 22%	0,528 €

SKUPAJ	26,928 €
PRODAJNA CENA	27 €

6. ZAKLJUČEK

Plovila na jezeru so nas domačine izoblikovale, prinesle so nam denar, pomagale so nam preživeti in uživati o čarih, ki jih Bled in okolica ponujata. Ampak postavimo si vsi skupaj vprašanje kakšen bi bil Bled brez pleten, čolnov, deblakov?

Zagotovo bi bil Bled manj prepoznaven kot je danes in ljudje bi morali plavati do otoka ali pa še huje, jezero bi izsušili, kot je bila to namera v davni preteklosti. Imamo živo kulturno dediščino pred nami, ki pa jo v muzejih sploh ne pokažemo, velikokrat se zgodi da kakšen posameznik iz malomarnosti uničuje nekaj za kar so se njegovi predniki borili in zato je na nas turističnih delavcih, da tesarsko vele mojstrstvo prednikov ohranjamo in približamo tujim gostom, mladostnikom in vsem, ki jih čolni, pletne, deblaki in veslanje zanimajo.

Za konec pa še potrdimo stavek iz samega začetka.
Dežela Kranjska nima lepšga kraja, ko je z okolšno ta podoba raja in Bled je z svojo dediščino pleten, čolnov in deblakov pravi raj na zemlji.

Slika 15: Bled jeseni

7. VIRI

<https://www.bled.si/sl/informacije/o-bledu/zgodovina-bleda/> (3. 5. 2023)

https://sl.wikipedia.org/wiki/Blejski_grad (3. 5. 2023)

<https://www.blejski-grad.si/si/o-gradu> (3. 5. 2023)

<https://www.etno-muzej.si/sl/novice/zadnja-donacija-v-letu-2018-je-blejska-pletna> (3.5. 2023)

https://sl.wikipedia.org/wiki/Grand_Hotel_Toplice,_Bled (3. 5. 2023)

8. VIRI SLIK

Slika 1 : <https://www.blejski-grad.si/si/o-gradu> (2. 5. 2023)

Slika 2 : <https://siol.net/trendi/potovanja/bled-in-njegovo-razkosje-spektakularnih-razglednih-tock-je-ta-najlepsa-video-360-439466> (2. 5. 2023)

Slika 3 : <https://www.bled.si/sl/informacije/o-bledu/zgodovina-bleda/> (2. 5. 2023)

Slika 4 : <https://www.bled.si/en/inspiration/blog/2022062815551289/top-6-cultural-heritage-sights-in-bled/> (2. 5. 2023)

Slika 5 : <https://www.bled.si/sl/informacije/o-bledu/zgodovina-bleda/20190920132324/zgodovina-bleda/> (2. 5. 2023)

Slika 6 : <https://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/prisilil-jih-je-da-so-se-na-bledu-soncili-goli/> (2. 5. 2023)

Slika 7 : <https://probauhaus.com/blejski-zaklad-deblak-se-je-na-dnu-jezera-skrival-kar-1200-let%E0%BF%BC/> (2. 5. 2023)

Slika 8 : <https://kajzelj-arhitektura.si/veslaski-park-bled/> (2. 5. 2023)

Slika 9 : <https://www.veslaska-zveza.si/58-prvomajska-regata-bled-2017/> (2. 5. 2023)

Slika 10 : Lasten vir (3. 5. 2023)

Slika 11 : Lasten vir (3. 5. 2023)

Slika 12 : https://sl.wikipedia.org/wiki/Jula_Molnar (3. 5. 2023)

Slika 13 : <https://www.restavracija-spica.si/spica-bled> (3. 5. 2023)

Slika 14 : <https://www.vesl-klub-bled.si/blejsko-jezero/> (3. 5. 2023)

Slika 15 : <https://onaplus.delo.si/uzitki/izleti/6-razlogov-zaradi-katerih-je-vredno-obiskati-bled-tudi-ce-niste-turisti/> (3. 5. 2023)

9. BIBLIOGRAFIJA

Srečko Vernig, N. M. (2019). *Razgledi muzejskega društva Bled*. Bled: Muzejsko društvo Bled, Zavod za kulturo Bled.

Srečko Vernig, N. M. (2020). *Razgledi muzejskega društva Bled*. Bled: Muzejsko društvo Bled, Zavod za kulturo Bled.